

POSTANOWIENIE

Dnia 31 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Wiak (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Leszek Bosek

SSN Tomasz Demendecki

w sprawie z protestów wyborczych B. P. i C. P.
przeciwko ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,
przy udziale Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej i Prokuratora
Generalnego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 31 lipca 2020 r.,

- 1. wyraża opinię, że zarzut niekompletności pakietu wyborczego jest bezzasadny.**
- 2. w pozostałym zakresie pozostawia protesty bez dalszego biegu.**

UZASADNIENIE

Protesty wyborcze przeciwko ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej wnieśli: B. P. (pismem z 15 lipca 2020 r.) i C. P. (pismem z 15 lipca 2020 r.) – występujący dalej jako: Wnoszący protesty. Zarzucili w nich nieważność wyborów w okręgu wyborczym właściwym dla dzielnicy Ś. Miasta W.. Jako podstawę protestu Wnoszący protest wskazali dopuszczenie się przez organ wyborczy – obwodową komisję wyborczą utworzoną przy konsulacie Rzeczypospolitej Polskiej w D. naruszenia przepisów art. 53e § 1 oraz art. 53g § 1

ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (t.j. Dz. U. 2019, poz. 684, dalej jako: k.wyb.), poprzez zaniechanie dostarczenia wyborcy pakietu wyborczego w ustawowym terminie wynoszącym minimum 6 dni przed dniem wyborów, jak również doręczenie niekompletnego pakietu. Wnoszący protest wskazali, że przebywając za granicą podczas wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej otrzymali pakiety wyborcze przed drugą turą wyborów dopiero w dniu 10 lipca 2020 r. Co więcej, w pakietach wyborczych, zamiast instrukcji głosowania na drugą turę, została zamieszczona instrukcja na pierwszą turę. Wnoszący protest ustalili z operatorem pocztowym oraz po konsultacji z firmami kurierskimi, że w zaistniałej sytuacji najwcześniejszym możliwym terminem doręczenia kopert z kartami do głosowania do Konsulatu Rzeczypospolitej Polskiej w D. będzie 14 lipca 2020 r. Wobec powyższego ich głos zostałby oddany po terminie.

Pismo w sprawie protestu B. P. złożył Konsul Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w D.. Wskazał w nim, że członkowie Okręgowej Komisji Wyborczej nr [...] w D. przygotowali zgodnie z wytycznymi i wysłali pakiety wyborcze do wszystkich wyborców, którzy brali udział w głosowaniu korespondencyjnym za granicą (Indonezja, D.) w pierwszym możliwym dniu po otrzymaniu wzoru kart do głosowania (1 lipca 2020 r.) na podane przez wyborców adresy. Wszystkie pakiety zostały wysłane przesyłkami rejestrowanymi przez lokalnego dostawcę, który dostarczył pakiety bezpośrednio na podany przez odbiorcę adres. W przypadku B.P. przesyłka została jej dostarczona na dwa dni przed planowanym głosowaniem. Konsul Rzeczypospolitej Polskiej w D. podniósł, że zgodnie z jego wiedzą istniała możliwość odesłania pakietu wyborczego przesyłką ekspresową i pakiet mógł być dostarczony na czas do Okręgowej Komisji Wyborczej w D.. Jego zdaniem, nie doszło do naruszenia przepisu art. 53e § 1 k.wyb., gdyż Konsul nie posiadał informacji, że w niniejszej sprawie wyborca był niepełnosprawny. Nie zgadzał się on również z zarzutem naruszenia przepisu art. 53g § 1 k.wyb., gdyż pakiet był kompletny. Dodatkowo podniesiono, że zgodnie z przepisem art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 2 czerwca 2020 r. o szczególnych zasadach organizacji wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r. z możliwością głosowania korespondencyjnego (Dz. U. poz. 979, dalej jako: u.wyb.2020), konsul nie później niż 6 dni przed dniem wyborów, wysyła pakiet

wyborczy do wyborcy wpisanego do spisu wyborców, który wyraził zamiar głosowania korespondencyjnego za granicą, z zastrzeżeniem ust. 3, pocztą nierejestrowaną. Konsul może przekazać pakiet wyborczy również w inny sposób, jeżeli operator wykonujący usługi pocztowe lub przewozowe w państwie przyjmującym nie daje rękojmi należytego wykonania usługi przesyłki nierejestrowanej.

Stanowisko w niniejszej sprawie przedstawił Prokurator Generalny (pismo z dnia 26 lipca 2020 r.), wnosząc o pozostawienie protestu bez dalszego biegu.

Powyższe protesty zostały połączone postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 27 lipca 2020 r. celem ich wspólnego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 129 ust. 2 Konstytucji RP, wyborcy przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta RP na zasadach określonych w ustawie. Na podstawie art. 15 ust. 2 u.wyb.2020, protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego nie później niż w ciągu 3 dni od dnia podania wyniku wyborów do publicznej wiadomości przez Państwową Komisję Wyborczą. W zakresie nieuregulowanym w powyższej ustawie, na podstawie art. 1 ust. 2 u.wyb.2020, odpowiednie zastosowanie znajdują przepisy ogólne, zawarte w ustawie z 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy.

Z treści art. 321 § 3 k.wyb. wynika, że wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty. Treść zarzutów nie może być dowolna, lecz powinna spełniać kryteria, o których mowa w przepisie art. 82 § 1 k.wyb. Zgodnie z nim, protest może być wniesiony z powodu: 1) dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub 2) naruszenia przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów. Z treści tego przepisu wynika, że osoba wnosząca protest jest ponadto

zobowiązana do wykazania wpływu wystąpienia naruszeń na wynik wyborów. Przedmiotem protestu wyborczego jest bowiem ważność wyboru określonej osoby, a podstawę do jej zakwestionowania mogą stanowić wyraźnie wskazane przestępstwa oraz delikty wyborcze. Ich wystąpienie musi rzutować na przebieg głosowania i ustalanie jego wyników lub ustalanie wyników samych wyborów i być poparte konkretnymi dowodami, znanymi osobie wnoszącej protest, na których opiera ona swoje zarzuty. Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków określonych w art. 321 k.wyb. (art. 322 § 1 k.wyb.).

W niniejszej sprawie Wnoszący protest podnoszą naruszenie przepisów dotyczących głosowania. Powołując się na art. 53e § 1 k.wyb. zarzucają nieotrzymanie pakietu wyborczego na przynajmniej 6 dni przed dniem wyborów. Należy jednak stwierdzić, że w niniejszej sprawie zastosowanie znajdzie inny przepis – art. 6 ust. 2 u.wyb.2020, zgodnie z którym konsul nie później niż 6 dni przed dniem wyborów wysyła pakiet wyborczy do wyborcy wpisanego do spisu wyborców, który wyraził zamiar głosowania korespondencyjnego za granicą, z zastrzeżeniem ust. 3, pocztą nierejestrowaną. Konsul może przekazać pakiet wyborczy również w inny sposób, jeżeli operator wykonujący usługi pocztowe lub przewozowe w państwie przyjmującym nie daje rękojmi należytego wykonania usługi przesyłki nierejestrowanej. Przepis ten stanowi *lex specialis* w stosunku do normy wyrażonej w Kodeksie wyborczym. Tym samym dla zgodności z prawem głosowania korespondencyjnego wiążący był termin nadania przesyłki, a nie jej otrzymania przez osobę wnoszącą sprzeciw. Nie stanowią naruszenia przepisów dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów ewentualne uchybienia ze strony operatora pocztowego. Wobec tego podniesiony przez Wnoszących protest zarzut mieści się poza katalogiem przesłanek, o których mowa w przepisie art. 82 § 1 k.wyb.

Nie sposób uznać za zasadny zarzutu niekompletności pakietu wyborczego. Zgodnie z przepisem art. 7 ust. 1 u.wyb.2020, w skład pakietu wyborczego wchodzi: koperta zwrotna; karta do głosowania; koperta na kartę do głosowania; instrukcja głosowania korespondencyjnego; oświadczenie o osobistym i tajnym oddaniu głosu na karcie do głosowania. Przepis ten również stanowi *lex specialis*

w stosunku do przepisu art. 53g § 1 k.wyb. Z przedstawionych przez Wnoszących protest zdjęć prezentujących zawartość otrzymanego pakietu wyborczego wynika, że pakiet ten był kompletny. Pomimo tego, że wskazana na instrukcji głosowania korespondencyjnego data doręczenia koperty zwrotnej do właściwego konsula odnosiła się do głosowania w pierwszej turze wyborów, należy zwrócić uwagę, że zawarta w pakiecie instrukcja głosowania odpowiadała wzorowi instrukcji głosowania korespondencyjnego określonego w drodze uchwały przez Państwową Komisję Wyborczą, zgodnie z art. 7 ust. 6 u.wyb.2020. Zasady doświadczenia życiowego powinny w tym przypadku prowadzić do uznania, że wskazana w instrukcji data jest oczywistą omyłką.

Z tych względów, na podstawie art. 323 § 2 k.wyb. w zw. z art. 1 ust. 2 u.wyb.2020 oraz przepisu art. 322 § 1 k.wyb. w zw. z art. 321 § 3 k.wyb. w zw. z art. 82 § 1 k.wyb. Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.